

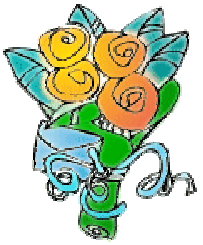
Maidla Sõnumitooja

Nr 9 Aprill 2005

MAIDLA VALLA AJALEHT

Tasuta

Ema, kallid ema... oled nõnda hea...

Üks paigake siin ilmas on, kus varjul truudus, arm ja õnn; kõik, mis nii harva sünni ilma peal, on peljupaika leidnud seal.

L. Koidula

Mareti ema Merike Kriisa on hea, armas ja ilus. Ema aitab alati, kui tüdruk abi vajab. Kindlasti ei oskaks ta ilma emata õppida, aga õppimist on elus palju ja ilma selleta ei saa. Emadepäevaks tehakse Mareti kodu emale kingitusi, tuuakse lilled ja küpsetatakse kook. Ema saab rõõmustada, olles hea laps, teda aidates.

Erli ja Anri vanaema Selma Varemäe on 78aastane. Ta on sõbralik ja töökas, armastab loomi ja töötas kunagi isegi loomaarstina.

Ilma loomade ja tööta oleks ta vist väga kurb. Vahel harva räägib ta omaette ja tantsib justkui millelegi kallile ja ilusale mõeldes... Mõnikord vestleb ta isegi loomadega, sest need on talle väga armsad.

Vanaema Selma on aktiivne: teeb ära kõik kodused tööd, käib memmede lauluringis ja osaleb peaaegu kõigil eakate üritustel. Kui telerist tuleb mõni laulusaade, laulab vanaema kaasa.

Erli ütleb, et vanaema on õpetanud tedagi loomade eest hoolitsema, porgandeid harvendama, puid lõhkuma ja saagima.

Emadepäeval viiakse vanaemale lilled ja kommikarp. Mõnikord tulevad sugulased kokku, et ühiselt emadepäeva tähistada – kõik vanaema lapsed ja lapselapsed tulevad siis talle külla. Sellisel kohtumisel võiksid lapsed ja lapselapsed vanaemale midagi ilusat laulda – see rõõmustaks Erli meelest vanaema väga.

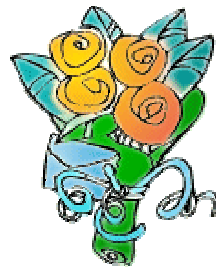
Emakene, memmekene, nägin aasal liblikat. Esimene kannikene kasvab säälpool väravat. Kulla-kuku-kallis ema, kannikese panen ma sinu tuppa õilmitsema, memme tuba ehtima.

J.Oro

Erli ja Anri ema Eerika Varemäe on samuti usin ja aktiivne. Anri peas mõlguvad küll muud mõtteid ja ema seltskond tundub vahel võib-olla vähem oluline, kui sõpradega vuti tagumine või korvpalli mängimine, aga ema on ju ikkagi ema. Isegi kui mõnel hetkel aru ei saa, et oma ema see kõige kallim ja erilisem on ning tundub samasugune nagu iga kolmas ema, hmmm... mõne teise ema vastu vist ikkagi ei vahetaks.

Anri on hoolimata "korraliku koolipoisi" hinnetest nutikas, aktiivne ja tubli esineja. Ema Eerikat naisrahvatantsurühmaga laval esinemas vaadates võib aimata, kust need geenid pärit on. Emadepäevaga käivad ikka kaasas lilled, aga kõige rohkem teeks emale ilmselt hoolikam õppimine.

Miku vanaema Elfriide Lipp on lihtsalt eriline, ilma temata ei oskaks paljusid asju teha. Vanaema on Mikku alati julgustanud. Näiteks on vanaema abil paranenud lugemis- ja kirjutamisoskus. Emadepäeval kingivad lapsed ja lapselapsed vanaemale suure lillekimbu. Aga vanaemale saab igapäevaselt. heameelt valmistada muulgi viisil. Näiteks hästi õppides.

Ema Kerli Veber on Marleenile väga tähtis. Ta on hooliv ja abivalmis. Ema teeb eriliseks see, et ta hoolitseb ja aitab alati, kui on vaja. Ema peetakse maikuu teisel pühapäeval meeles sellega, et lapsed toovad lilled, küpsetavad ise koogi ja mis kõige tähtsam – kogu pere on koos. Marleen teab, et ema saab rõõmustada, kui teda aidata ja olla tubli laps.

Emalt saab laps toidulaua ja lusika, kui ta on kraps - kalli - kalli ja musi ka,

Emalt saad selgeks nii numbrid kui tähed

- kuidas sa muidu kooli kord lähed!

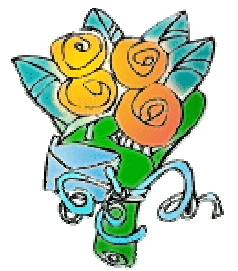
Emalt saab sulle ja kommile lisagi, (Muide, ta sulle on valinud isagi)

Emalt saab kiita ja emalt saab laita.. Keegi sind temast rohkem ei aita.

Emalt saab abi ka ilmatu muhuga - arstki ei oska nii ravivalt puhuda.

Midagi lastelt saab ikka ka ema - lasteta ema ju polekski tema!

Leelo Tungal

Täna Lehes:

- Maikuu teine pühapäev on emadepäev
- Põlevkivi kaevandamisest
- Omavalitsuse tööst
- Capoeira
- Ohvriabi
- Mälestuste radadel
- Vaheleht infoga Maidla valla üldplaneeringust ja 2005.a eelarvest

Põlevkivi kaevandamine ja keskkonnamõjud

Põlevkivi, kui rahvuslik rikkus.

Põlevkivi on kaevandatud Ida – Virumaal juba aastakümneid. Täna võib palju diskuteerida teemal, kas ta on meie riigi ja tema kodanike jaoks olnud õnn või õnnetus. Põlevkivi on tooraineks nii keemiatööstuses (põlevkiviõli jne.), kui ka energetika vallas (elektrienergia). Terve Eesti kontekstis on põlevkivi kindlasti rahvuslik rikkus, aga mida on kaevandamine kaasa toonud Virumaa põliseelastele, see on antud teemakäsitluse juures juba teine ja kahjuks vastuolulisem pool. Oleme terve põlvkonna jagu aastaid kogenud, mida toob endaga kaasa allmaakaevandamine ning sellele järgnev kaevanduse sulgemine. Samuti on valulise jälje jätnud paljude perekondade ellu karjääri-viisiline kaevandamine Aidu väljadel. Olen varasemas valla eelarvepoliitikat käsitlevas artiklis selgitanud neid rahalisi võimalusi, mis kaasnevad põlevkivi kaevandamisega ja millised oleksid valla eelarve tulubaasis võimalikud alternatiivid. Antud artiklis ei peatuks rohkem rahalistel teemadel vaid keskenduks põlevkivi kaevandamise hetkeolukorrale

ja tulevikule ning vaatleks kaevandamisega kaasnevat keskkonnamõjusid ja nende hindamisega seotud probleeme. Perspektiivsetest suurematest riikliku tähtsusega põlevkivimaardlatest jääb hetkel meie territooriumile kaks: Uus – Kiviõli uuringuväli ja nn. Maidla väljad.

Uus – Kiviõli uuringuväli.

Maailmaturul on järsult kallinenud kütused. Kütuste hinnatõusuga kaasnes kõrgendatud huvi uute põlevkivimaardlate kasutuselevõtmiseks. Siit ka meeletu potentsiaalsete kaevandajate ehk arendajate poolne rabelemine Uus – Kiviõli uuringuvälja ümber. Nimetatud uuringuväljaga hõlmatud alal elab orienteeruvalt 2/3 elanikkonnast ja see ala moodustab 20 % valla territooriumist. Jaanuari kuu Maidla Sõnumitoojas oli lähemalt juttu menetluse algetapist. OÜ Merko Kaevanduste ja VKG Aidu Oil loataotlustele lisandus 2005.a. jaanuaris AS Eesti Põlevkivi taotlus. Paralleelselt loataotluste menetlemisega Keskkonnaministeeriumis toimus Riigikogus uue keskkonnamõjude hindamise ja keskkonnanuhtimissüsteemi

seaduse eelnõu menetlemine. Nimetatud eelnõu seletuskirjas tõi Keskkonnaministeerium kui eelnõu Vabariigi Valitsuse poolne algataja selgelt välja kehtivas keskkonnamõjude hindamise ja keskkonnanuhtimise seaduses olevad vastuolud Euroopa Nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ. Eesti astumisega Euroopa Liidu liikmeks kaasnes meie riigil kohustus viia Eesti õigussüsteem kooskõlla Euroopa Liidu õigusruumiga. Enamus keskkonnanuhtimise õigusakte tuli üle võtta Eesti õigusesse hiljemalt 01. juuliks 2004.a. Antud nõue puudutab ka siin käsitletavat valdkonda. Inimese seisukohalt tuli kehtiva seaduse järgi hinnata tegevusega (kaevandamisega) kaasnevat mõjusid inimese tervisele ja varale, kuid uus seadus laiendas tunduvalt keskkonnamõjude ulatust ning lisas loetelusse mõiste inimese heaolu. Inimese heaolu all tulebki mõista seda, kuidas me tunneme ennast kaevanduse vahetus läheduses ja kuidas kaevandamine, kui tegevus mõjub nii üksikkodaniku, kui ka kogu valla sotsiaalmajanduslikule keskkonnale. Riigikogu võttis uue seaduse vastu 22. veebruaril 2005.a., kuid Keskkonnaministeerium eirates nii

kehtivaid kui ka tulevase keskkonnamõjude hindamise algatamist puudutavaid menetlusnorme algatas keskkonnamõjude hindamise Uus – Kiviõli uuringuväljal 7. veebruaril 2005.a. Mõjude hindamine algatati mitte nõutava haldusaktiga vaid kirja saatmise teel arendajatele. Nimetatud kirjas peale algatamist hindamise menetlus ka kohe peatati. Milleks selline ministereeriumi poolne kiirustamine? Arvan, et siin suudab igatüks teha ise asjakohased järeldused.

Maidla väljad.

Aastaid on räägitud põlevkivi kaevandamisest niinimetatud Maidla väljadel. Kord on see teema teravalt päevakorral, siis jälle tahaplaanile taandunud. Täna on ta uuesti päevakorras. Kindlasti enamuse teab, et tegemist on endiste mõisa põllumaadega ning oma kvaliteedi poolest on need maad Ida – Virumaa parimad. Kehtivas valla üldplaneeringus on määratud maa sihtotstarbeks põllumajandustootmismaa, kuid riiklikus maaaranderegistris on tegemist riikliku tähtsusega põlevkivimaardlaga. Kui siiani võisime rääkida riiklike ja kohalike huvide konfliktist, siis täna lisandub siia juba kolmas osapool - erasektorist tulenevad ärihuvid. Maidla valda on

aastakümneid tuntud põllumajanduspiirkonnana ja kohalikele elanikele on põllumajandustootmine olnud üheks olulisemaks elatusallikaks. Lähtudes kohalike elanike huvidest ja valla arenguprioriteetidest on kohalik omavalitsus tänaseni hoidnud suunda, mis võimaldas säilitada nimetatud alad põllumajanduslikus kasutuses. Üheksakümne aastate alguses, kui tekkis maade tagastamise ja erastamise võimalus, alustasime koheselt Maidla väljadel nimetatud toimingutega. Täiendavalt munitsipaliseerisime volikogu otsuse alusel kõik kunagised AS Eesti Põlevkivi poolt väljaostetud ja säilinud hooned Aidu karjääri (endine Oktoobri karjäär) vahetus läheduses. Kõik eelnevad toimingud tagasid olukorra, kus maade kiire riigi omandisse vormistamine ei olnud enam võimalik ning kohalik omavalitsus võis kõikides põlevkivi kaevandamist puutuvates küsimustes asuda läbirääkimiste laua taha kui võrdväärne partner. Meie eesmärk oli ja on ka täna, peatada see meeletu kiirusega liikuv "teerull" ja panna otsustaja ükskord mõtlema, et keskkonnaprobleemidega ei tule tegeleda mitte tagantjärele vaid rohkem tuleb mõelda ennetavale tegevusele. Aru tuleb saada, et peale ärihuvide on olemas ka

kohalik inimene ja tema elukeskkond. Enamus Aidu karjääri lääne osas olevaid kinnistuid asub karjääri kehtiva määeraldise piires. Vastavalt maareformi seadusele oli lubatud kuni 1994.a. sügiseni maid tagastada ja erastada kehtiva määeraldise piires. Maareformi seaduse muudatusega 1994.a. sügisel kaasnes nimetatud toimingute keeld kehtiva määeraldise piires. See on põhjuseks, miks kohalik omavalitsus ei saanud õigustatud subjektide taotlusi edaspidi rahuldada ning menetlus jäi seisma (võimalus on vastavalt seadusele kompenseerida). Selline seaduse muudatus oli vastuolus võrdse kohtlemise ja õiguskindluse põhimõtetega. Volikogu tegi märgukirja Riigikogu maaelu- ja õiguskomisjonile ning informeeris nimetatud vastuoludest Ida – Virumaalt valitud Riigikogu liikmeid. Kahjuks on meie pöördumine tänaseni jäänud positiivse tagasisideta. Käesoleva aasta esimesel poolaastal vormistatakse Aidu karjääri maavara kasutusluba ümber kaevandamisloaks.

(Enno Vinni, ... jätkub lk 2)